

tudi postopala. Slednjič sta se generala Serrano in Prim naravnoč proti kraljici zarotila in sta z morskim poveljnikom Topete v zvezi njeno armado zmagala. Izabela se je l. 1870 vladarstvu odpovedala in pravico svojemu sinu Alfonzu odstopila.

Od tega časa je na Španskem vse po koncu. Republiko so napravili, pa z republiko ne gre, ker nočejo pokrajine plesati po piščalki liberalcev v Madridu. General Prim je torej šel mešetarit in kralja iskat. Bismark mu je bil obljubil pruskega princa Leopolda; to pa je Napoleona III. razkačilo, ker ni hotel nasprotnika za hrptom — na Španskem — imeti. Iz tega je navstala nemško-francoska vojska. Slednjič se usmili ital. kralj Viktor Emanuel mešetarja in mu ponudi svojega sina Amadeo za kralja. Ta pride in — kmalu zopet odide, ker ni mogel strank pod en klobuk spraviti. Mešetar Prim je pa bil umorjen!

Od leta 1870 je razvil prapor ljudske svobode Karlos VII. (rojen 30. marca 1848), sin kraljeviča Joana, in vnuk Karlosa V., katerega je kratkovidni brat Ferdinand VII. bil odstranil. Karlos VII. je še le 26 let star, in kakor ga popisuje dopisnik v „Köln. Zeitg.“, ki je lani sam ž njim govoril, mož visoke, šibke postave, lepega, prijaznega obličja, in kar je največ vredno, pošena duša. Brž ko je ljudstvo pod nja prapor stopilo in se je boj začel, zagotovil je pokrajinam starodavne pravice in obljubil vladati po krščanski pravici, ki daje vsakemu svoje, narodom kakor tudi kat. cerkvi. —

Ljudstvo se vojskuje tako pogumno, da poveljnik republike, Serrano, ničesar ne premore. Čuje se celo že, da se misli s kraljem pogoditi, kar bi se ve da najboljše bilo. Bodo li junaški Španci dosegli mir in svobodo po 40 letnem trudu? Vse kaže, da bodo, ako jim liberalna potuhnjenost državnikov sreče ne spodkopa. Karlos je federalist in kat. cerkvi zvest sin; ravno to je pa trn v peti sedanjim liberalcem, ki ne privošijo narodom in deželam svobode, ampak hočejo po svojem kopitu vse imeti: narode, dežele in še posebno kat. cerkev, ktera uči, da ni samo posvetna oblast od Boga, marveč tudi in to v prvi vrsti duhovna, ki uči in napeljuje narode Bogu služiti in se zveličati.

Kot avstrijski, kat. federalisti želimo toraj, da zmaga Karlos VII., ker zmaga ž njim pravica dežel in katoličanov, ki so do grla siti — liberalnega samovolja!

Cerkvene zadeve.

Katol. pol. društvo v Konjicah sklenilo je v zboru 12. t. m. pismo udanosti mil. knezu in škofu Lavantinskemu. Pismo med drugim pravi: „Po svoji moči smo si, kolikor največ mogoče,

prizadevali, katoliških poslancev na Dunaj zvoliti, da bi pri nas Pruskim enakih postav (zoper kat. cerkev) ne napravili. Naše prizadevanje se nam ni posrečilo.“ Česar smo se že pred volitvami toliko bali, to se že zdaj zgodi. Zbornica poslancev je predloge novih „verskih“ postav — krepkemu ugovarjanju „pravne“ stranke kljub — že sprejela. — Podoba je, da na parlamentarni poti ni več mogoče zabraniti, da bi si predlogi postavne moči ne zadobili.“ Potem izreka društvo trdno voljo, z božjo pomočjo zvesto ostati v vzajemni obrambi pravic sv. kat. cerkve, ter se zahvaljuje svetemu Očetu za prekrasno encikliko v zadevi „verskih“ predlog, kakor tudi preč. škofom, ki v pismu in besedi sv. cerkvi nje pravice branijo.

Misijon v Zrečah se je tihi teden, od 22—29. marca v občno zadovoljnost in velik dušen prid prav lepo in redno dovršil. Misijonska voditelja, duhovnika iz družbe Jezusove, sta se vernikom tako prikupila, da je cvetno nedeljo po blagoslovljenju misijonskega križa, ko so misijonar od vernikov slovó jemali, splošen jok po cerkvi nastal. Dopisnik v „Danici“, ki nas je prosil nja dopis posneti, piše ob koncu: „Presrečna hvala gg. misijonarjem, g. župniku in vsem, ki so k misijonu pripomogli, med njimi tudi g. učitelju, da je tako skrbno pomagal otrokom, sv. misijona se vdeležiti, in da je temu času primerno z ubranim petjem misijonsko svečanost povzdigoval. (Srečna res fara in mladež, ki ta čega učitelja ima. Vredn.) Enaka hvala g. županu M. G. za njegovo obilno skrb, da se je med sv. misijonom tudi zunej cerkve lepi mir ohranil!“

Delitev sv. zakramenta birme. Milost. knezo-škof Lavantinski bodo v tem letu v naslednjih farah zakrament sv. birme delili: 16. aprila v Slivnici pri Mariboru; 26. aprila v Framu; 9. maja v Zgornji Ponikvi; 10. v št. Jurju; 11. v št. Janžu; 12. v št. Martinu pri Šaleku; 13. v Škalah; 14. v Šoštanju; 15. v Zavodnjih; 16. maja v Belih vodah; 7. junija pri sv. Antonu v Slov. goricah; 8. pri sv. Jurju na Ščavnici; 9. pri Mali Nedelji; 10. v Ljutomeru; 11. pri sv. Križu poleg Ljutomeru; 12. v Veržeju; 13. v Kapelah pri Radgoni; 14. v št. Petru pri Radgoni; 18. junija v Cirkovicah; 27. julija na Črni gori pri Ptuj; 28. pri sv. Lovrencu na Dravskem polji; 29. julija pri št. Janžu na Dravskem polji; 22. avgusta pri sv. Rupertu nad Laškim; 23. na Laškem; 24. pri sv. Marjeti; 25. pri sv. Jederti; 26. na Dolu; 27. v Terbovljah; 28. v Širjah; 29. v Loki; 30. v Razborji; 31. v Jurjevem klostru; 1. septembra pri

*) Krivi so namreč Seidlnove volitve sicer-katoličani mariborskega in bistrškega okraja, ki še menda zdaj ne vedo, da ima veliko odgovornost pri Bogu in greh na svoji vesti, kdor v tacihi časih, kakor so sedanji, liberalca volí, nasprotnika cerkve. Vredn.

sv. Lenartu nad Laškimi in 2. sept. pri sv. Miklavžu nad Laškimi. (Iz „Danice“.)

K sestavku „Udom bratovšine sv. Cirila in Metoda“ v 13. številu „Sl. G.“ dodamo natančnejše število udov te bratovšine, kakor smo ga po „Danici“ iz Celja zvedeli. Tam beremo: „Število udov, ki so vpisani v mariborski matici, je do zdaj narastlo že do 146,740.“ Temu pristavljamo prošnjo, da bi tisti, ki imajo matico v rokah, vsako leto ob godu teh Slovanskih apostolov saj število novih udov naznanili.

Stoletnica obhaja se letos pri romarski cerkvi sv. Križa na Peravi pri Belaku. Sv. Oče, papež Pij IX., delijo popolnoma odpustek vsem vernim, kateri od vnebohoda Gospodovega do praznika ss. apostolov Petra in Pavla t. l. to cerkev obiščejo, tamkaj spokorno in vredno sprejmejo sveta zakramenta pokore in Rešnjega Telesa in pobožno molijo za edinost med krščanskimi vladarji, za spreobrnjenje grešnikov in povišanje sv. katoliške cerkve.

„Po znamenji sv. križa reši nas naših sovražnikov, Ti naš Bog!“

Gospodarske stvari.

Kmetijski stroji,

njih dejanska korist in poraba.

III.

V poslednjem članku popisali smo iglično ali žeblično ročno mlatilnico, in bralci vedo, zakaj da se tako imenuje. Naj spregovorimo še o ročni mlatilnici z angleškimi laštami (Leistensystem). Razloček med to in uno je ta, da je valjec (Walze, Trommel) drugačen. Mlatilnica z angleškimi laštami nima okroglega valjarja (cilindra), marveč nekako vreteno (kakor na širokih mlinskih kolesih), iz šest nazobčanih, podolgovatih, železnih lašt; vreteno se goni z velikim zobatim kolesom, pa brez mahavnega kolesa (Schwungrad.) Drug razloček je ta, da gre pri tej mlatilnici slama zadi nazaj, zrno pa spred ven, v tem ko pri iglični mlatilnici oboje spredi izpada. Za dejansko porabo z rokami je iglična mlatilnica najboljša; le pri mlatilnicah, ktere živina, voda ali par žene, je stroj z laštami ali letvicami boljši, o tem pa pozneje.

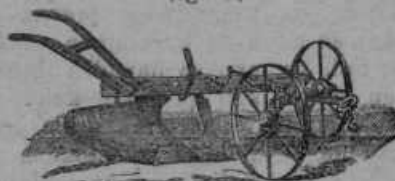
Na eno reč pa storimo bralce pozorne, da se namreč zmotiti ne dajo po nizki ceni, za katero se jim tu in tam mlatilnice ponujajo. Za nižjo ceno, kakor jo stane zadnjič popisana, dobi se tudi stvar manjše vrednosti in — kar je gospodarjem dobro pomniti — mlatilnica brez mahavnega kolesa, ki se potem posebej za 20—25 gld. kupiti mora, ter mlatilnica vrh hvalisane nižje cene vendar le — dražje pride.

Ker je ravno zdaj čas oranja in setve, pustimo mlatilnice in omenimo naj pluga iz tovarne Clayton-Shuttleworth-ove, ki je zaradi svoje prednosti na razstavi odlikovan bil.

Ta plug se

(fig. II.)

izvrstno rabi pri rahli ali srednji zemlji. Ima pa raven, lesen gredeľ ali hloď z dvema ročicama, kterih desna nekoliko bolj iz hloďa moli od leve. z železnim sprednjim koncem.



Clayton-Shuttleworth-ov plug

Lemež (črtalo oravnik) je $9\frac{1}{2}$ širok, ter reže, ako zemlja ni pretrda, do 11" na široko. Plužni plaz (Pflughaupt) iz vlitiga železa je pritisnjen v hloď z zagozdjo, zadej še ima naravnovalno vrtelo (Stellschraube), s kterim se zamore lemež ali bolj na ravno ali pa bolj navpik postaviti, kakor se vrtelo ali pritisne ali vzdigne.

Črtalo ali oravnik jekleni je spredaj na plaz krepko navintan. Sprednji dve lahki, pa vendar močni kolesi iz kovanega železa ste tako napravljeni, da je ono, ki teče po razoru, večje od drugega, ki gre po celini, obe pa enakomerno tečete, ker se razorno kolo višje ali nižje postaviti da. Velika prednost tega pluga je slednjič ta, da ima, ker je močen in večidel iz železja, pravo mero uteži (teže), ter ga ne more kar si bodi pri oranju sem in tje premikati, kakor se to pri naših navadnih plugih godi, s kterimi se zavolj tega, čeravno so lažji, vendar težje orati da.

Z njim se delajo čiste brazde, se zemljišče dobro prebrača, ker reže do 9" na globoko.

Popisani plug stane s prednjima kolesoma in na vrh še z enim lemežem za zalogo (reservo) v Mariboru 38 gld. — Res je to nekaj goldinarjev več, kakor stanejo naši navadni plugi; pa pomisliti je, da je pri teh, ki so veliko slabiji, vsekoli popravi treba, in da se hitro zližejo, česar pa pri tem plugu ni, in torej se nekoliko večji strošek brž polovi.

Ropanje bučel spomladi.*)

Kakor hitro ropanje zapaziš in se prepričaš, da ima napadenec matico, moraš žrelo zožiti, košček čebula, česna, pelina v njega vteknivši ali pa nekoliko kapljic borovega ali kamenega olja v njega viliti. Potem se vzame kepa mehkega ila, vtakne palčica $\frac{1}{2}$ palca široka in $\frac{3}{8}$ palca debela v žrelo, zamaže se potem žrelo čez in čez z ilom 2 palca na debelo, potem se potega palčica iz namazanega ila, ki se z drugo roko drži. Zdaj se položi palčica na konec tako nastale cevi in sicer tako, da napraviš ž njo topi ogel; čez njo

*) V prvem delu tega sestavka se je v poslednjem listu 15. na strani 133 v 14. vrsti od zgoraj vrinula tiskarska pomota. Brati je namreč: Tak panj ali ropa ali bode „ropan“, ne pa „ropar“.